

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I AGa 2/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Boniecki
Protokolant:	sekretarz sądowy Iwona Mrazek

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2021 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 28 sierpnia 2014 r. sygn. akt IX GC 517/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Marek Boniecki

Sygn. akt I AGa 2/18

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 7 września 2021 r.

Wyrokiem z 28 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo (...) S.A. w W. przeciwko (...) sp. z o.o. w K. o zapłatę 76.316,83 zł z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za wykonane na rzecz pozwanej badania radiograficzne oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd pierwszej instancji przyjął za bezsporne okoliczności dotyczące wysokości

i terminu wymagalności wierzytelności objętej żądaniem pozwu, wysokości i terminu zwrotu kwot zatrzymanych tytułem kaucji gwarancyjnej z tytułu realizacji umowy z 7 maja 2008 r. oraz przedmiotu postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w W..

Ponadto Sąd ustalił, że pismem z 10 marca 2011 r. strona pozwana zwróciła się do powodowej spółki o zwrot 25.000 euro zatrzymanej tytułem kaucji gwarancyjnej. Podobnie pismem z 28 września 2011 r., doręczonym 4 października 2011 r. ponownie wezwała do zwrotu wskazanej kwoty w terminie 7 dni. Pismem z 14 lutego 2014 r. pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu z wierzytelnością strony powodowej objętą fakturą VAT nr (...) z 29 listopada 2013 r. oraz fakturą VAT nr (...) z 15 stycznia 2014 r., wierzytelności w kwocie 12561,95 EUR (52448,68 zł) z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej zatrzymanej w wykonaniu umowy z 7 maja 2008 r. Powódka zaprzeczyła zasadności dokonanego potrącenia. Pismem z 22 lutego 2014 r., doręczonym 27 lutego 2014 r. pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu z wierzytelnością strony powodowej objętą fakturą VAT nr (...) z 23 stycznia 2014 r., wierzytelności w kwocie 5726,39 EUR (23868,15 zł) z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej zatrzymanej w wykonaniu ww. umowy.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo za bezzasadne, przyjmując, że:

- oświadczenia pozwanej o potrąceniu wierzytelności były skuteczne;
- bezpodstawny okazał się zarzut powódki dotyczący nieskuteczności dokonanego potrącenia z uwagi na fakt wygaśnięcia wierzytelności strony pozwanej z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej wobec jej potrącenia z wierzytelnością strony powodowej z tytułu kar umownych za opóźnienie oraz kosztów usunięcia wad, albowiem strona powodowa nie wykazała istnienia powyższej wierzytelności co do zasady, wysokości, wymagalności, jak również nie udowodniła faktu złożenia oświadczenia o potrąceniu;
- okoliczność, że z powództwa strony pozwanej toczy się postępowanie co do wierzytelności z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej, pozostawała bez wpływu na tok i wynik postępowania.

Wyrok powyższy zaskarżyła w całości apelacją powódka, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelująca zarzuciła naruszenie: 1) art. 177 §1 pkt 1 k.p.c., poprzez niezawieszenie postępowania, pomimo że rozstrzygnięcie tejże sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego, tj. rozstrzygnięcia sprawy toczącej się pod sygn. akt (...) przed Sądem Okręgowym w W., w którym to postępowaniu Sąd bada zasadność i skuteczność potrącenia dokonanego w dniu 19 lutego 2013 r. przez powódkę oraz ustala, czy w wyniku ww. potrącenia doszło do wygaśnięcia wierzytelności pozwanej przedstawionej do potrącenia w procesie toczącym się przed Sądem Okręgowym w Krakowie; 2) art. 233 §1 k.p.c., poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, tj. pominięcie przez Sąd I instancji dowodu z dokumentu przedstawionego przez pozwaną przy sprzeczności - noty księgowej z 19.02.2013 r. wraz z załącznikiem do noty księgowej, pomimo że z przedmiotowych dokumentów wynikają istotne dla sprawy okoliczności potwierdzające (i) istnienie wierzytelności powódki z tytułu opóźnienia oraz kosztów powstałych wskutek braku możliwości zabezpieczenia antykorozyjnego zbiornika wykonywanego w ramach umowy nr (...) z 07.05.2008 r. przed okresem zimowym i naprawą powłoki malarskiej, (ii) wysokość oraz wymagalność tejże wierzytelności, (iii) złożenie w dniu 19.02.2013r. przez powódkę oświadczenia o potrąceniu wierzytelności pozwanej z tytułu kaucji gwarancyjnej z wyżej wskazaną wierzytelnością powódki; 3) art. 207 k.p.c., poprzez niezobowiązanie powódki do złożenia pisma przygotowawczego, w którym ustosunkowałby się do treści sprzeciwu z 28.05.2014 r. złożonego przez pozwaną - wyjaśnienia okoliczności istotnych w ocenie Sądu I instancji dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności wskazania, z jakich względów powódka kwestionuje możliwość dokonania potrącenia przez pozwaną w postępowaniu toczącym się przed Sądem I instancji; 4) art. 227 w zw. z art. 232 zd. 2 k.p.c., poprzez niezobowiązanie powódki do przedłożenia dokumentów potwierdzających istnienie przedstawionej do potrącenia w dniu 19.02.2013 r. wierzytelności powódki, jej wysokości, wymagalności oraz złożenia oświadczenia o potrąceniu, pomimo że były to fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, przesądzające o skuteczności oświadczeń o potrąceniu złożonych przez pozwaną w dniach 14 i 22.02.2014r.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny.

Zarzut naruszenia art. 177 §1 pkt 1 k.p.c., choć słuszny, nie miał wpływu na ostateczny wynik sprawy. Sąd odwoławczy uznając, że wynik postępowania w sprawie (...)Sądu Okręgowego w W., jest istotny dla rozstrzygnięcia apelacji w sprawie niniejszej, zawiesił postępowanie. Przedstawiona do potrącenia przez pozwaną wierzytelność z tytułu zatrzymanej kaucji gwarancyjnej, była jednocześnie dochodzona przez tę stronę przed Sądem Okręgowym w W., gdzie z kolei (...) S.A. występująca jako pozwana przedstawiła do potrącenia swoją wierzytelność z tytułu kar umownych. Postępowanie w sprawie (...) w relewantnym zakresie, tj. dotyczącym wierzytelności z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej przedstawionej do potrącenia w sprawie niniejszej, zakończyło się prawomocnie, albowiem (...) S.A. nie zaskarżył apelacją pkt. II wyroku (por. wyrok Sądu Okręgowego w W. z uzasadnieniem – k. 209-217, apelacja – k. 241-245).

Nietrafiony okazał się zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c.

W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę na niekonsekwencję skarżącej, która z jednej strony podnosi, że Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił dowodów, które miały świadczyć o istnieniu wierzytelności powódki względem pozwanej (tej przedstawionej do potrącenia z kaucją gwarancyjną), o wysokości i wymagalności tejże wierzytelności oraz złożeniu oświadczenia o potrąceniu, z drugiej zarzuca niezobowiązanie przez Sąd do złożenia dokumentów, które ww. okoliczności miałyby potwierdzać.

Zgodzić należy się z Sądem pierwszej instancji, że powódka nie wykazała, aby skutecznie potrąciła swoją wierzytelność z tytułu nieterminowego wykonania umowy z wierzytelnością z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej. Skarżąca przedstawiła jedynie pismo pełnomocnika negujące zasadność potrącenia dokonanego przez pozwaną oświadczeniem z 14 lutego 2014 r. Dokumenty, które skarżąca przywołuje w apelacji, przedłożone zostały przez pozwaną przy sprzeciwie. Są to: pismo datowane na 20 października 2012 r., do którego miała być dołączona nota księgową nr (...) (k. 91), nota księgową nr (...) wystawioną 19 lutego 2013 r. wraz załącznikiem (k. 92, 94), oświadczenie z 28 lutego 2013 r. o dokonaniu kompensaty (k. 95). Wszystkie przywołane wyżej dokumenty mają charakter dokumentów prywatnych, a zatem stanowią jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Zakładając nawet zatem, że oświadczenie o potrąceniu zostało złożone, czego pozwana zasadniczo w sprzeciwie nie podważała, to do jego skuteczności konieczne było wykazanie, że wierzytelność ta w rzeczywistości istniała i to w takiej wysokości. Powódka nie udowodniła, że były podstawy do obciążenia pozwanej karami umownymi tudzież kosztami prac zastępczych czy naprawczych. Okolicznościom tym pozwana zaprzeczyła już na etapie przedsądowym (k. 96).

Za całkowicie chybione uznać należało zarzuty naruszenia art. 207 k.p.c. czy art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. 2 k.p.c. Sąd pierwszej instancji nie miał obowiązku zastępowania powódki w podnoszeniu twierdzeń i ich udowadnianiu, w szczególności wobec profesjonalnej reprezentacji obu stron. Działanie sądu z urzędu, jakkolwiek nie wynika to wprost z treści art. 232 k.p.c., ma charakter wyjątkowy, co jest skutkiem obowiązywania w procesie cywilnym zasady kontryktoryjności. Potrzeba takiej aktywności sądu może być uzasadniona przykładowo: wyjątkową nieporadnością strony, która nie potrafi skorzystać z udzielanych jej pouczeń o uprawnieniach procesowych, ochroną przed prowadzeniem procesu fikcyjnego lub uzasadnioną w świetle okoliczności sprawy obawą wydania orzeczenia oczywiście nieprawidłowego. Żadna z podanych sytuacji w badanym przypadku nie miała miejsca. Nic nie stało

na przeszkodzie, aby powódka złożyła stosowne pismo procesowe wraz z wnioskami dowodowymi po otrzymaniu sprzeciwu czy nawet na rozprawie, czego jednak nie uczyniła.

W konkluzji powyższych rozważań dojść należało do przekonania, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy. Pozwana przed zainicjowaniem procesu złożyła oświadczenia

o potrąceniu swoich wierzytelności z tytułu zatrzymanych kaucji gwarancyjnych

z wierzytelnościami wskazanymi w pozwie, ze skutkiem określonym w art. 498 §2 k.c. oraz art. 499 zd. 2 k.c. Powódce nie udało się wykazać, że przedstawiona przez pozwaną do potrącenia wierzytelność w dacie składania oświadczeń nie istniała, z uwagi na jej wcześniejsze umorzenie. Dodatkowo zauważyć należy, że jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W., (...) S.A. w postępowaniu tym powołał się na dokonanie przez (...) sp. z o.o. potrąceń w dniach 14 i 22 lutego 2014 r., co skutkowało cofnięciem pozwu w tym zakresie przez spółkę (...).

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, które po stronie pozwanej ograniczyły się do wynagrodzenia adwokata, przyjęto art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. oraz §6 pkt 6 w zw. z §13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

SSA Marek Boniecki